

1. Wady i zalety dostępnych form opodatkowania

W zależności od rodzaju prowadzonej firmy, planów inwestycyjnych i sytuacji rodzinnej przedsiębiorcy każda z wymienionych form podatkowych ma swoje wady i zalety, dlatego też nie można wskazać, że tylko jedna z nich jest wyborem najkorzystniejszym. Poniżej znajduje się porównanie form opodatkowania, z którymi warto zapoznać się w momencie zakładania działalności gospodarczej lub na przełomie roku, chcąc zmienić dotychczas stosowany sposób rozliczania się z urzędem z tytułu podatku dochodowego.

1.1. Skala podatkowa

Podstawową formą opodatkowania, a tym samym najpopularniejszą metodą rozliczania się z fiskusem, jest skala podatkowa, czyli zasady ogólne. Fundamentem opodatkowania według skali podatkowej jest dochód, a więc przychód osiągnięty z prowadzonej działalności pomniejszony o koszt jego uzyskania. W przypadku wyboru skali podatkowej przedsiębiorca ma obowiązek prowadzić osobną ewidencję będącą podstawą obliczenia podatku. Może mieć ona formę podatkowej księgi przychodów i rozchodów lub ksiąg rachunkowych, w których ujmuje się przychody i koszty. Ponadto na koniec roku podatkowego należy sporządzać spis z natury, wykazując w nim m.in. towary oraz materiały, które pozostały w magazynie.

Ważne

Stawki podatku dochodowego w skali podatkowej wynoszą 12% oraz 32%. Stawka podatku jest uzależniona od progów podatkowych, czyli od wysokości osiągniętego dochodu (czyli przychody – koszty).

W zaliczkach od stycznia do maja 2022 roku lub za I kwartał 2022 roku stawka podatku w pierwszym progu podatkowym wynosiła 17%. Na skutek zmian wprowadzonych przez Polski Ład 2.0 od zaliczki za czerwiec lub II kwartał stawka podatku została obniżona z 17% do 12%. Z racji tego, że zaliczka obliczana jest od dochodu narastająco od początku roku, od zaliczki za czerwiec lub II kwartał (w zależności od częstotliwości rozliczeń), stawka 12% ma zastosowanie do dochodów uzyskanych od początku roku.

Ważne

Do wysokości dochodu równego 120 000 zł (I próg podatkowy) stawka podatku wynosi 12%, a dochód przekraczający II próg, czyli kwotę 120 000 zł, opodatkowany jest stawką 32%. Dodatkowo dla dochodu przekraczającego 1 000 000 zł obowiązuje stawka podatkowa w wysokości 4% – jest to tzw. danina solidarnościowa.

W przypadku skali podatkowej występuje również pojęcie „kwoty wolnej od podatku”. Jest to nic innego, jak dochód zwolniony z podatku. Od 2022 roku wynosi on 30 000 zł.

Z kwotą wolną od podatku nierozdzielnie związana jest również tzw. kwota zmniejszająca podatek. Innymi słowy, chodzi o wysokość podatku dochodowego wyliczoną od kwoty wolnej wynoszącą 3 600 zł, czyli $12\% \times 30\,000\text{ zł}$. Wysokość kwoty zmniejszającej podatek również została obniżona na skutek zmniejszenia stawki podatku w I progu podatkowym. W okresie obowiązywania stawki 17% podatku kwota ta wynosiła 5 100 zł.

Sposób opodatkowania dochodu w 2022 roku w ramach Polskiego Ładu 1.0

Podstawa obliczenia podatku dochodowego		
ponad	do	Wysokość podatku
	120 000 zł	17% – 5 100 zł
120 000 zł		15 300 zł + 32% x nadwyżka ponad 120 000 zł

Przykład

Pan Bartosz prowadzi firmę opodatkowaną skalą podatkową i planuje uzyskać w 2022 roku dochód opiewający na 150 000 zł. Jaką wysokość podatku dochodowe-

go będzie musiał wpłacić do urzędu, gdyby obowiązywał Polski Ład 1.0?

W związku z tym, że kwota dochodu pana Bartosza przekroczyła I próg podatkowy o 30 000 zł, pan Bartosz powinien opłacić podatek dochodowy za 2022 rok w kwocie 24 900 zł, czyli $15\,300 + (32\% \times 30\,000) = 24\,900$ zł.

Przykład

Pani Natalia planuje uzyskać w 2022 roku dochód 2 500 000 zł opodatkowany skalą podatkową. Jaką wysokość podatku dochodowego musi wpłacić do urzędu, gdyby obowiązywał Polski Ład 1.0?

W związku z tym, że kwota dochodu pani Natalii przekroczyła I próg podatkowy, wysokość podatku dochodowego to 776 900 zł. Dodatkowo, z racji tego, że dochody przekroczyły 1 000 000 zł, pani Natalia ma obowiązek zapłaty daniny solidarnościowej w kwocie 60 000 zł.

Obliczenie podatku dochodowego:

$$15\,300 + (32\% \times 2\,380\,000) = 776\,900 \text{ zł.}$$

Obliczenie daniny solidarnościowej:

$$4\% \times (2\,500\,000 - 1\,000\,000) = 60\,000 \text{ zł.}$$

Sposób opodatkowania dochodu w 2022 roku w ramach Polskiego Ładu 2.0

Podstawa obliczenia podatku dochodowego		
ponad	do	Wysokość podatku
	120 000 zł	12% – 3 600 zł
120 000 zł		10 800 zł + 32% x nadwyżka ponad 120 000 zł

Przykład

Pan Bartosz z wcześniejszego przykładu planuje uzyskać w 2022 roku dochód opiewający na 150 000 zł. Jaką wysokość podatku dochodowego będzie musiał wpłacić do urzędu, uwzględniając zmiany wprowadzone przez Polski Ład 2.0 i fakt, że jako formę opodatkowania stosuje skalę podatkową?

W związku z tym, że kwota dochodu pana Bartosza przekroczyła I próg podatkowy o 30 000 zł, pan Bartosz powinien opłacić podatek dochodowy za 2022 rok w kwocie 20 400 zł, czyli $10\,800 + (32\% \times 30\,000)$.

Dzięki temu zmiany wprowadzone przez Polski Ład 2.0 zmniejszyły podatek podlegający wpłacie do urzędu za 2022 rok o 4 500 zł, czyli 24 900 zł – 20 400 zł.

Przykład

Pani Natalia z wcześniejszego przykładu planuje uzyskać w 2022 roku dochód 2 500 000 zł opodatkowany skalą podatkową. Jaką wysokość podatku dochodowego musi wpłacić do urzędu, uwzględniając zmiany wprowadzone przez Polski Ład 2.0?

W związku z tym, że kwota dochodu pani Natalii przekroczyła I próg podatkowy, wysokość podatku dochodowego to 772 400 zł.

Na skutek zmian wprowadzonych przez Polski Ład 2.0 podatek podlegający wpłacie do urzędu jest mniejszy o 4 500 zł, czyli 776 900 zł – 772 400 zł.

Dodatkowo, z racji tego, że dochody przekroczyły 1 000 000 zł, pani Natalia ma obowiązek zapłaty daniny solidarnościowej w kwocie 60 000 zł.

Obliczenie podatku dochodowego:

$$10\,800 + (32\% \times 2\,380\,000) = 772\,400 \text{ zł.}$$

Obliczenie daniny solidarnościowej:

$$4\% \times (2\,500\,000 - 1\,000\,000) = 60\,000 \text{ zł.}$$